

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมความ เป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ตามการรับรู้ของตนเองและผู้บริหารสถานศึกษาในเขตการศึกษา 12 และเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมความ เป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างสร้างเครื่องมือรวบรวม ข้อมูลและใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

พฤติกรรมความ เป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามการรับรู้ของตนเอง และผู้บริหารสถานศึกษา เขตการศึกษา 12 มีความแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคคลากร 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 12 โดยใช้ตารางการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรของ Krejcie และ Morgan (1970) จากหัวหน้าการ ประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 53 คน ได้ตัวอย่างประชากร 48 คน

2. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตการศึกษา 12 โดยใช้ตารางการกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างประชากรดังข้อที่ 1 จากจำนวน 1970 คน ได้ตัวอย่างประชากร 322 คน

ทั้งกลุ่มหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง แบบง่าย รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย 370 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด สำหรับสอบถาม หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้า การประถมศึกษาอำเภอ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ อายุ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งและวุฒิทางการศึกษา โดยเป็นแบบตรวจสอบ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ที่จำแนกพฤติกรรมความเป็นผู้นำออกเป็น 3 แบบ รวมข้อคำถาม จำนวน 45 ข้อ ได้แก่

1. ผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก	15 ข้อ
2. ผู้นำที่ยึดบุคคลเป็นหลัก	15 ข้อ
3. ผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก	15 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) โดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบ พิจารณา ดังนี้

0	หมายความว่า	พฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ไม่มีปรากฏ
1	หมายความว่า	พฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ที่แสดงออกมาปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด
2	หมายความว่า	พฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ที่แสดงออกมาปรากฏให้เห็นน้อย
3	หมายความว่า	พฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอที่แสดงออกมาปรากฏให้เห็นมาก
4.	หมายความว่า	พฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ที่แสดงออกมาปรากฏให้เห็นมากที่สุด

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสารการวิจัยต่าง ๆ ในเรื่องพฤติกรรมความเป็นผู้นำ

ซึ่งอาศัยทฤษฎีพฤติกรรมทางสังคมขององค์การ ตามแนวความคิดของเกตเซลส์และกูบา (Getzels and Guba) แบ่งพฤติกรรมความเป็นผู้นำออกเป็น 3 แบบ คือ ผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก ผู้นำที่ยึดบุคคลเป็นหลักและผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก

2. ผู้วิจัยได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการกำหนดข้อความที่เหมาะสมกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทั้ง 3 แบบ เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยพิจารณาให้ครอบคลุมเนื้อหาของพฤติกรรมความเป็นผู้นำแต่ละแบบ ให้เหมาะสมและดีที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่ได้ ไปทำการทดสอบเบื้องต้น (try out) เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและโรงเรียนในภูมิภาคใกล้เคียง ที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประชากร จากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 10 คน ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 20 คน ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองปทุมธานี
 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
 ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน
2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสสามโคก
 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
 ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน
3. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอธัญบุรี
 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
 ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน
4. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำลูกกา
 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
 ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน

5. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองหลวง
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน
6. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองเสือ
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน
7. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองนนทบุรี
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน
8. สำนักงานประถมศึกษาอำเภอบางกรวย
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน
9. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปากเกร็ด
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน
10. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบัวทอง
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน

ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาความเที่ยง (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach

$$\text{จากสูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{S_i^2}{S_x^2} \right]$$

α คือสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถาม

n คือจำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 คือความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 คือความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.80 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความเที่ยงที่เชื่อมั่น
ได้ในระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นหนังสือ
แจ้งขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ
ในเขตการศึกษา 12 ในฐานะเป็นต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 2. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามของ
ผู้วิจัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลถึง หัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอทุกแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร
 3. ผู้วิจัยได้เดินทางไปติดต่อยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 12
ด้วยตนเอง และได้ไปประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ บางอำเภอเท่าที่สามารถ
กระทำได้ในระยะเวลาอันจำกัด
 4. กลุ่มตัวอย่างประชากรส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง ผู้วิจัยไปขอรับคืนด้วย
ตนเองยังจุดรวบรวมของบางสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออีกส่วนหนึ่ง ได้รับแบบสอบถามจาก
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอครบถ้วนจำนวน 48 ชุด คิด เป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามจาก
ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 314 ชุด จากจำนวน 322 ชุด คิด เป็นร้อยละ 97.51
- รวมแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มจำนวน 370 ชุด ได้รับคืน
และตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 357 ชุด
คิด เป็นร้อยละ 96.49

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประเภทประชากร	ส่งไป	ได้รับคืน	แบบสอบถามที่สมบูรณ์	ร้อยละ
หัวหน้าการประถมศึกษา				
อำเภอ	48	48	48	100
ผู้บริหารสถานศึกษา	322	314	309	95.96
รวม	370	362	357	96.49

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปคิดคำนวณด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแบ่งการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ระหว่างการรับรู้ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและผู้บริหารสถานศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test)